

אושר סופית: התיקון שנועד להוריד את מחיר המטרה של החלב

31 ביולי 2013, כ"ד באב תשע"ג, בשעה 11:45

מליאת הכנסת אישרה בקריאות שנייה ושלישית את הצעת חוק תכנון משק החלב (תיקון), התשע"ג-2013, שהגישה הממשלה. ההצעה נדונה בוועדת הכלכלה, בראשות ח"כ אבישי ברוורמן (העבודה).

לפי החוק שאושר, יתוקנו הוראת המעבר בסעיף 44 לחוק תכנון משק החלב, וייקבע כי לצורך יישום החלטת הממשלה מס' 5177 בעניין התייעלות משק החלב, שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר האוצר יהיו רשאים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע בתקנות, לגבי תקופת המעבר (עד תום שמונה שנים מיום תחילת החוק), הוראות בעניין עדכון מחיר המטרה (המחיר שמחלבות משלמות ליצרנים בעבור ליטר חלב גולמי).

ועדת הכלכלה של הכנסת, בראשות ח"כ אבישי ברוורמן, הכינה את התיקון לחוק תכנון משק החלב, שנועד להביא להפחתת מחיר המטרה ומחיר מוצרי החלב לצרכנים. נציגת משרד החקלאות, תניב רופא, הסבירה, בדיון הוועדה, כי התיקון הוא חלק מהמתווה שגיבש מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הראל לוקר, עם הרפתנים בשיתוף משרד החקלאות באוקטובר 2012. היא הסבירה כי המתווה כולל תכנית התייעלות של משק החלב, בין השנים 2012-2016. רופא הסבירה כי מחיר המטרה של החלב הגולמי לרפתנים נקבע בתהליך מורכב הכולל סקר עלויות ייצור, שנעשה אחת לשנתיים. היא הסבירה כי כחלק ממתווה לוקר נקבע כי הסקר של שנת 2015 יבוטל, תתבצע התייעלות של 2% בשנה ובנוסף לכך, בכל שנה ירד מחיר המטרה בעוד 1.7 אגורות. היא הוסיפה כי במסגרת התוכנית הוסכם על מענקי פרישה לרפתנים מרפתות קטנות, במהלך שתוקצב ב-200 מיליון שקל. לדבריה, פרישה של רפתנים קטנים תאפשר להעביר את המכסות שלהם לרפתנים בינוניים, על מנת שאלה יוכלו להגדיל את הרפתות כפיצוי על הורדת מחיר המטרה.

דביר גואטה, רפתן ממושב בן זכאי, אמר כי הוא נחשב למשק יעיל לפי משרד החקלאות, שמייצר כ-700 אלף ליטר בשנה, ועם זאת הוא עומד בפני קריסה. הוא הסביר כי כל הפחתה של אגורה במחיר המטרה היא פגיעה של 3% בשכר הרפתן. "שכר העבודה הוא בממוצע 35 אגורות לליטר, וברפת יעלה משמעותו 12 אלף שקל בחודש גם לרפתן וגם לעובד נוסף, וכל זה ברוטו ולא כולל מסים, חופשות, שעות נוספות, הפרשות לפנסיה ועוד. עוד טען גואטה כי הצעד לא יביא להפחתת מחיר לצרכן, ותהא אם הבעיה היא לא ברפתן מדוע פוגעים דווקא בו. אביו של דביר, עמוס גואטה, אמר עוד כי מתווה לוקר התקבל בהחלטה חפוזה ויביא להרס ענף החלב. הרפתן יואב צור מבאר טוביה, הוסיף כי הענף על כרעי תרנגולת. הוא ציין כי מדובר בהפחתה של 25 אגורות ממחיר המטרה על פני 5 שנים, ומשמעותה לקחת לרפתנים את המשכורת. לדבריו, הסרת הפיקוח ממחיר הקוטג' והגבינה אפשרה לא רק ליצרניות להעלות מחירים אלא גם לרשתות השיווק. הוא הסביר כי הפיקוח קבע כי רשתות השיווק יוכלו לגבות חצי שקל לגביע, ולאחר הסרת הפיקוח הן החלו לגבות מרווח של שקל וחצי לגביע. "שופרסל מרוויחה מזה 100 אלף דולר ביום", אמר.

ח"כ דוד צור (התנועה), אמר כי אם המחיר לצרכן לא ירד בעקבות הצעד הזה אז מישהו יעשה קופה על חשבון הרפתנים. עו"ד אפרת אביאני ממשרד החקלאות ציינה כי מחיר המטרה מתפרסם וכבר עכשיו ראינו כי כאשר ירד מחיר המטרה תנובה ויתרה על כוונתה להעלות מחירים. רופא הוסיפה כי הפחתת מחיר המטרה מאפשרת להוריד את מחירי המוצרים המפוקחים. ח"כ אורי מקלב (יהדות התורה), הצטרף לדעת הרפתנים ואמר כי הממשלה מורידה עוד ועוד את המחיר ובסוף תגרום לחיסול הענף. לדבריו, הממשלה קיבלה את החלטה בנושא בצורה חפוזה, ערב בחירות. הוא הוסיף כי אין הצדקה להוריד את מחיר המטרה, באופן שישיע על מוצרי פרימיום ומוצרי בסיסיים באותה צורה. רופא ציינה כי היא עומדת בראש ועדת מעקב שנועדה לפקח על השינויים ולוודא שלא תהייה קריסה של הענף.

בתום הדיון אישרה הוועדה את ההצעה. היו"ר ברוורמן אמר כי הוא מודע לכך שהמפתח להורדת מחירי מוצרי החלב לא נמצא בתיקון הנוכחי, אלא בטיפול ביצרנים ובמשווקים. עם זאת הוא הורה למשרד החקלאות לבצע מעקב הדוק אחר המציאות בשטח, ולעשות הכל כדי למנוע התרסקות של ענף החלב.